

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De alijs mal[us] [et] nocume[n]t[is] ebrietat[is] Sermo. LXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De nocumētis ebrietatis

prozia mutata fuerūt i calices z i vites. mulie/ res vō puerse fuerūt i vesperliōes. Sic ad lraz qdā sē q̄ pmo de bacchor vino nō curāt: eñ suc cessiue se potiōibz dāt. z sic habitū inebriadi sū/ bi pcurāt. z tūc relas z pānos/ vestes z possessi ones suas i vices puerit z calices. qz vino q̄c
Ebriosi qd hnt euacuāt. Les vesperliōes sūt: z p xē/ ppanfve cūdiā qnōz qn oia p̄sūperit de nocte occlte su speritio gūre z recedūt: z more vesperliōnū d̄ diei. pub
 nito
D Et iō dē Sapiēs Ecclī. xij. Oparius ebrius nō locupletabit. sic p̄z i p̄cedēti f̄mōe. Quarto moze ifere subitā. p̄z ex p̄missio: qz ex q̄ in/ fert corpis discretiā: vt p̄z i p̄cedēti f̄mōe. tūc p̄r dispōit ad moze subitā. z maxie iuuenes se foret vino dāres nō sūt lōgeui neci vita p̄se/

Et h̄ p̄oñdi q̄/ Ex naturalibz (uerātes
 drupliciē Ex scriptura
 Ex gēnliū historijs
 Ex figmētis poeticis

P̄rio qz nō sine lōgeui mltō vino dediti. p̄z ex nālīb. Uñ Arist. i p̄blema. q̄rit: q̄re cresce/ tes iuuenes moriunt si mltū vinū biberit non vitaz ab lymphatū. Et r̄ndet hāc ecclm. P̄rio: qz q̄ cre breuiat
 re. s̄ potatio nimia mltū corp̄ ifrigidat z exic cat: qz mltū vinū sil̄ sūperit p̄ supflūā q̄ritatē hūoz p̄ corp̄ trāsit cū impetu sic torres. z hūi dū nālē p̄ violētā secū rapit: z sic moze incur rūt. qz sine nālī humido vita n̄ subsistit: hoc ad sensū p̄z. qz illi q̄ nimīū potāt/ crudas vinas z indigestas emittūt. Scdo qz calor vini caloz rē nālē suffocat: sic paruus ignis a magno suf focat z a sole. calore āt nālī suffocato vita cels̄ fat. Tertio qz supflūus humor vini calozē nālē suffocat z extinguit: sic ignis sine spiraculo coopeus i se deficit. Hec ibi. Et his q̄ p̄z quō

Exēplū ebrietas nimia moze inducit z vitā abbreviat
 Scdo oñdi h̄ ex scriptura: quō mltas infir/ mitates z mozes ex ebrietate venciūt. Amon em̄ fili? David i p̄uitio Absalon temulerus ē occisus. ij. Reg. xij. Holofernes rātū vinū b̄/ bir q̄ntū vna die vnq̄z biberat i vitā suā: z a Ju dith fuit ebri? infec̄. Judith. xij. et. xij. cap. Prolome? fecit cōiuuiū Simoni sacerdoti et duobz filijs ei?. z cū inebriati eēt occidit eos. j. Machabeoz. vl. Sic Joānes bap̄t. z p̄cur/ for ebri? decollat? fuit inf̄ dapes z vna. Marc.

Exēplū xij. Marc. vj. Tertio patz h̄ ex historijs gēnliū: vbi amicissimi alē alēz infecit i ebri/ etate. sic p̄z d̄ Alexandro s̄. ser. lxxj. 2. Et dē Se ne. i qdā cplā. qz Alexander q̄ q̄sī corū mōm si bi subiecerat: vltio i ebrietate venenat? occubu it. Uñ dē Sen. ibi. Logita q̄s clades ediderat publica ebrietas. hec acerrimas genes bellis colasqz hosti tradidit. hec mltōz annoz p̄rina ces bello: defēsa menia pacēfecit. Hec conru macissimos z iugū recusantes in alienū arbi/ triuz egit. Hec inuictas acies mero domuit. hec Alexandz (cuius feci mentionē) tot itinez

ra/ rot p̄elia/ rot byemes: p̄ q̄s tēporū locozūqz diuersitates transierat: tot flumina ex ignoro ca dencia: tot mala tuū dimiserūt inēpantia b̄/ bendi. z ille berculian? ac fatalis sc̄p̄b? addidit. i. sepeliuit. Hec ibi. Et de bis sūt inumere se/ ulariū historie. Jdo bene d̄ Ecclī. xxxj. qz mul tos exterminat vinū. Quarto patz h̄ idē ex si gmētis poeticis. Nā fingit Qui. iij. metamoz. Lij. bacch? vellz ad siluā q̄ndā ire: se cōmisit nauē qz p̄ mare illuc eū p̄miserūt vebere. Naue vō nesciētes ei? diuinitatē/ inciperūt cū male traca re: z mō ad dextrā/ mō ad leuā eū trahere/ vo lētes eū ad p̄es alienas ducere: p̄mōz p̄ p̄da retinere. qd ille aduertēs nauē arestantē z stare fecit. ramos nauis i p̄tes ce rigrides mutas/ uit: z nauas i pisces trāfor: mauit. et penulā p̄ brachijs: caudā bifurcatā p̄ pedibz eis assig uir. z sic eoz maliciā vidicauit. Qd ad lraz h̄z Fulgētū nihil aliō fuit nisi qz nauē ex vino n̄ arēdētes ei? truce/ se iebriauerūt: q̄ factō nauē uē dirigere nesciēt. z sic submersi fuerūt et pis ces eos duozauerūt. Et tūc mō i pisces trāfor/ maet fuerūt. Naue ei ebri? sepe s̄ cā picl? sic apparuit expimēto mltiplici. Et h̄ rangit Sa/ piēs Prouer. xxiij. Lūi ve: cui rixē: cui fouee: cui sine cā vulnera: cui suffossio oculoꝝ: nōne his qui morant in vino. z student calicibz epo tandis. Que vba tractans Hiero. diē sup x̄/ bo Rixē. quia? cordiā seruare pacis nescit: quē ebrietas sensus impōtē reddit. Et super verbo Fouee dicit: qz passim inuolucabra vicioꝝ oim cadere non trepidat/ qui inf̄ bona malaqz di/ scernere ignorat. Illaqz sepissime foueam ebri ofus incidit: de q̄ p̄fatū ē. Fouea em̄ p̄funda est mererit. Et subiūgit. Lūi sine causa vulne ra: cui suffossio oculoꝝ zc. vulnera sine causa quia mlti vino vitra modū impleti vulnera p̄ tumōre in mēbris acceperūt/ que nulla fieri cā prelerūt. suffossio oculoꝝ: quia imerat? z calis ginē p̄līmū vifus corp̄alis z cecitate genuit se/ sus interioris. Et sequit. Nonne his qui mo/ rant in vino et student calicibz epotadis. Ubi dē Hieroñ. Non verat bibere vinū ad necessita tem sed morari vltra t̄ps z utilitatē in vino: et euacuadis alteruz calicibz: iuxta illud Esa. v. Ue qui potentes estis ad bibendū: et viri for/ res ad miscendū ebrietatē. Hec Hiero. Sic q̄ habetis q̄ruoz mala que sequūt ex ebrietate p̄ p̄er q̄ merito ēt si non essent alia q̄uis multa adhuc alia sint: vt p̄cebit in sequētibz. Quilibz bet oī studio et diligentia d̄z cauere ne graue ebrietate Et hoc vt facere possim?. Rogamus deū q̄is grām sobrie et p̄tinentē viuēdi nobis tribuat: q̄ est b̄ndicē? i seclā Amen

De alijs mal? z nocumētis ebrietatis
 Sermo. LXIX.

Attendite ne for
 te gūct corda via crapula z ebrietate
 Lu. xxi. In p̄ce. f. pla audistis ebrietatē

Exēplū

ebrietas
 mī ē o
 vicioꝝ.

Exēplū

P̄ca du
 plex ebri
 etatis.

3

mala. Et signatet q̄tuor: vicij qz facit leticiam vanā: inducē spem frivola siue vanā aut fallā: cē: pcurat inopiā: z infert mortē subitā. Nunc p̄r vidēdū erit d alijs mal' ebrietat' qz i p̄nci f̄mōe sex incendo dicere. Pro grā Ave maria.

Accēdit ne forte corda via zē. vbi s̄. Post q̄ p̄ua audist' q̄tuor mala ebrietat': s̄r nunc alia sex annotāda: pp̄ q̄ itez q̄libet diligēter vitare debet viciū ebrietatis: vicij

- Est oim vicioz tanua
- Inducit vefantiam
- Ebrietas Bufert verecundiā
- Destruit difpofitionēz corpis bonā
- Debonēstat dignitatē regiam
- Inducit feruiturē pessimā

A Pro ebrietas ē oim vicioz tanua. Ebrietas em̄ dat introitū ad om̄e malū p̄perādū. z sic ē tanua oim vicioz. Nā cū ebrietas vsum rōnis q̄ dirigit boiem z ostēdit ei qd sit faciēdū z qd dimittēdū aufert: occasione p̄perandi qdlibet facim' p̄stat. Et fm̄ ebrietatē oim vicioz rāz dicē z motū esse: ostēdit doctrina scōz. Unde Ebry. sup̄ Nat. z allegat s̄a. Tho. ij. ij. q. cl. ar. ij. q̄ nihil ē demoni ita amicu sic ebrietas q̄ est m̄ oim vicioz. Et s̄r b̄ in decreto. di. xxxv in. c. Ante om̄ia. vbi dē canon p̄ciliij Agath. q̄ ebrietas oim vicioz radix ac nutrit' est.

Quā ebrietas alijs vicijs z peccis sic dat introitū. Illi' exēplū hēim' in vitasparz. Quidā eret' mite dabat op̄tio ab angelo vt vnū de ill' peccis s̄z homicidio: adulterio z ebrietate p̄ligeret faciēdū: p̄dicēs cū i vnū istoz casuz. q̄ p̄legit ebrietatē: credēs inf̄ alia min' eē peccm. s̄z facit' ebri' icidit i adulteriu. s̄z cū vir mlier' veniret inf̄fecit eū. z sic p̄ ebrietatē ēt alia duo peccā incurrit. q̄z cā occasional' ebrietas extitit. Et iō Arist. ebriū duplices penas istigi debere ostēdit. qz dupl'r peccat: vicij qz rōnē vltra mēsurā se replet. z qz i ebrietate olinq̄t siue peccat: v'l ma ledicēdo aut blasphemādo aut luxuriādo. z sic de alijs. Et s̄z h̄ rōnabil'r p̄dicat' p̄hs fm̄ q̄ h̄ i vicij p̄hoz. c. iij. vidēs mltū vinū ifula mltē sū crescere: volēs ebrietati hoiz p̄cauere: publi ca lege statuit: vt peccās ebri' dupl'r puniret.

Diebat em̄ vinū malū z bonū eē. malū qdē ex trapula: s̄z bonū ex nā. De q̄ dē Ar. ij. Rhet. et ij. polit. Sic q̄ p̄z q̄ ebrietas ē tanua oiz vicioz. Et illo p̄z q̄ ebrietas ebriō dño cordis claudic' tanuā. Et q̄ em̄ vt dicitū ē: ebrietas ē m̄ oiz vicioz: seq̄t q̄ ebriō cū ebriō nō b̄rat: in q̄ s̄t vicia z peccā saltē mortalia. qz nō ē p̄uentio ebri' ad belial. ij. ad Loz. vj. Q̄ at belial. i. diabol' in ebrietate eē delectat': p̄z. qz i ebrietate hoiez cōtalt' possidet: z qd vlt' i eo opat'. Nā hō i ebriatē rōne p̄uat: z p̄ p̄ns ad oē malū apat'. Unde Aug. i qdā ser. Ebrietatē q̄ h̄z: seipm̄ nō h̄z. z qd qd fac' peccm̄ nō fac': s̄z cor' ē peccm̄. q. d. Tunc cū abutit rōne nō peccat. s̄z corus est peccm̄. q̄a voluntarie se dedit ad nīmā potationē et quā sequitur omne peccatū. Et ideo diabolus val'

de se ebrijs associat z eoz amic' ē: vt dē Ebry. sup̄ Nat. Nihil inde demōi ē ita amicu sicue ebrietas: q̄ m̄ ē oim vicioz: vt p̄z s̄. A. Sic cōtra ebri' ebrietatē abominat': qz i maluolā ant m̄ā n̄ intrat sapia: nec habitat i corpe s̄bdito peccat'. Sap. j. Ebri' s̄t ē sapia dei p̄ns: z q̄ q̄cō diabol' mentē ebrietate involuit: tāctio ebri' illā deserit z fugit. Sēdo ebrietas inducit infaniā. Nā ex eo q̄ vsū rōnis aufert: qd alijs fac' q̄z p̄ reddit boiem insanū. i. sine rōne. Sic em̄ maniac' z ifan' credit se bene facere cū peccat z estimat se cū rōne agere qm̄ errat Ita ē de ebri' oso fm̄ q̄ dē Esa. xxvij. de ebriosis. Nescierūt p̄ ebrietate: absorpet s̄r a vino: errauerūt i ebrietate. Nā i dubio ebri' facit vt insan'. q̄ fac' ea de q̄b' v̄cundaret sobri'. Un' Augu. ad sacras h̄gias. Quisq̄s imoderat' p̄uuiuo/ amissis modestie frenis ifania fremit ebrietate p̄stratus: auerso mō respicit stātes q̄s in regresso aspiceret nequit. Hec Aug. q. d. q̄ sic insan' aliū videt z aliud se videre credit: qz stantē estimat tacentē. sic z ebri' facit. Et si i illo mō errandi ebri' p̄ pla tpa p̄ferarēt: null' de infania ei' dubit' taret. vt ostēdit Sen. in qdā epla di. Nihil aut' ebrietas q̄z volūtaria infania. extendē iqtē i plures dies illū ebriū habitū nūdd de furore dubit' rabis: q. d. nequaq̄. Et iō i h̄ artēd' dī magna misericordia: qz coriēs ebriō sensū reddit: quē rōtiens sciēt' z volūtarie perdit. Et illis parer' qz ebrietas mirabil'r mutat mentē hūanā z facit actionē eius oimode actiōi quā habz p̄rariā. Nā hos fac' facundos z eloq̄ntes: istos taciturnos z silentes. hos iocundos z gaudentes: illos tristes z fencēs. nūc aliq̄s leues z agiles: nunc graues z miserabiles/ tam iratos z ardentes/ tā pacatos z placentes/ nūc claros z tumentes. Hec oia sub figm̄o poerico ostēdit Qui. i me ca. lib. iij. circa finē. qd cā breuitat' trāseo. Et q̄b' s̄aris p̄z: qz ebrietas facit boiem insanū. i tantū etiā: qz aliq̄n ebri' insurgit i p̄riā vxorē filios/ z amicos illos vulnerādo z ledendo. et q̄nqz occidēdo. q̄ tñ nllam occasionē ebriō ad h̄ dederūt. Ebri' em̄ vxorem castā aliq̄n adulteram credit z ē. Sed d. ds. mira res est qz idē vinū corvarietates facit. cū eiusdē sit eadē opāri scōm nām. Ad h̄ rōndet Arist. in li. p̄blema. vini opa

Insania

Nota

D

E

Exēplū

P̄ca dupl'r ebri' cratis.

22

ca
bi
dic
sey
mul
x fi
E
Exēplū
fo
to
cca
vo
eda
tare
tas
ulā
llig
s̄z
no n̄
na/
pi/
foz/
s̄e
Sas
ce:
ōne
epo
q̄
quē
rbo
im
bi/
ebri
da
lne
nsa
a p̄
tā
ali/
foz/
noz
Ibi
sica
ce:
v.
foz/
icg
e. p̄
lra
ilig
uct
us
bis

XIX. De nocumētis ebrietatis

in mari nec ipm digerere: calor ab exterioribus ad
interiora retrahitur / distendit membra sua operatione.
ira q' r'les sunt stupidi motu: sensu careres: sic
epileptici. ¶ Secundo alios facit locudos & gau-
deres: q' ea ē q' vini nām calefacit & digestionē
iuuat: & id cor lenificat. qd' in nāe p'fortatōe exhi-
larat & gaudet: s'z illd ps. Unū lenifi. cor hoīs
Et hic ē q' qdā circa vinū aliū n' faciūt nisi can-
tare / tripudiare / & de solarijs agere / nec volūt
vinū fac' aliqd' misce scire. Alios q' cōtra fac' s'ites arq'
fere p'ca fēces: & lachrymosos ac amentes. & qñq' p'ca
sua corā alijs saltē gñalit' p'fiteres & formā p'e-
nicēs / i se sumētes. qz q' humidū caput hñe i all'
calor vini ascēdēs hūidū liq'facit & stillare facit.
sic Domet. d' seipō aīe. se vīz stillatē lachrymis
cū fierz plimū agguat' potu vini. Nā ē sumi
ex ipovino cea usatad caput d' stomacho ascē-
dit. & sua hūiditate eliquat' hūiditates q's iue-
niūt & subtiliat: ac s'p'oculos portat. T'les s'z q'
i ebrietate p'ca sua d'plāgūt: maliciā mōi asp'na-
tur & fugiūt: iusticiā nll' fieri q'g'nt. r'les secu-
lū dimittere circa vinū p'mittūt: se religionē i-
trare. p'ponūt: & evanescere vino q'les fuer' r'les
p'manebūt. ¶ Tertio vinū fac' aliq's iratos et
audaces. Et b' cōis fit i ill' q' a nā sūt frigidū & ve-
cordes. sic s'z illi q' hñe renes & paucos spūs ni-
miū: & hñe cor magnū & sanguinē frigidū. Et
iō aīalia habētia cor magnū: spūs paucū & san-
guinē frigidū s'ctimida mltū sic lep'. Et cā ē s'z
Alb. j. de motu aīaliū. qz cū spūs sit pauc' & re-
nīs recurrēs ad cor: retinet' ibi & n' calefacit. Et
p' b' q' sanguis ē frigid' remanēt illa aīalia
p'fritica: & p' p'ns timida. T'les ebriū calore vini
calefacit efficiunt' audaces: qz calefacit' infiori-
bus diffundit' calor ad ex. & sic p'cedūt viriliter
ad op'. Et b' bene tāgit sapiēs Eccl. xxvj. dicēs
Mlier ebriosa ira mag' & p'ruelia & turpitudine
ill' n' regēt. Hoc ē oñdū nālīe i elephante. qd'
aīal mālū ecū ē d'z: s'z cū ebriat' facit' irascit'.
Et iō mgt' ei' solet ipm inebriare: vt possit ad p'
liū incitare: vt d' Plin'. Sic hoīes nālīe timi-
di & benigni mgt'o diabolo incitāte efficiūt' fri-
uoli / litigiosi / & iracūdi. qz tumultuosa res est
ebrietas Prover. xx. Et b' tūc seq' q' ebrietas
fac' manicos & furiosos. Nā d'z vbi s. q' r'les ve-
cordes calefacit' & audaces effecit: si vltra b'i-
hñe sūt p'centiosi & furiosi. r'nt' maniaci & iu-
riosi. Et iō illos q' s'z excessiue calidū sicut vt cho-
lerici: ex caliditate vini calor cholere ipov. i'fā-
mat' & ad furia & mania impellit. ¶ E cōuerso
q' ebrietat' alios fac' pacatos / pios & misicor-
des: qz d' Arist. vbi s. q' hñes hūores duos &
inuitatos i corpe hos vapor humid' & calid'
vini fac' cōpassiuos: qz mollificat dura & p'mi-
scet humida. Et sic fac' corda eoz ad cōpassio-
nē apta. Mollicies em' & humiditas ē cā nālīs
cōpassiōis. Et illa ē rō q're mlieres nālīe sūt cō-
passiue. vt d' Egidi' de regi. p'nci. vt p'z s. ser.
lxvij. D. S. Un' d' Paduan': q' p' dilatatōez
calidū & exp'essione humidū ex calore ei' r'les ef-

ficiunt' miserariū. Ecce p'z iā scdm. quō ebri-
tas inducit insanā: & mirabilr' mutat mentē
hūanā i aliā & aliā dispositionē. Et p' illas vi-
ni opariōes antiq' gentiles vini defecauerunt
& bachū vocauerūt: credētes i eo aliqd' esse d'i.
¶ Tertio ebrietat' aufert verecūdiā. In cui' s'
gnū Noe ebri' verēda discoopuit: & nud' i ea' Verecū-
bernacko iacuit: q' sobri' nunq' d'eterit. vt vult
Aug. li. ij. de heresib'. Et breuit' oē illd de q' s'z fere ebri-
bi' erubescit ebri' facit: qd' sobri' verecūda d'i-
cere ebri' nō curat facere. Et sic ablata verecū-
diā i oē malū p'cedit imp'rrere: Lū em' pudor
peccandi valde s'it i hoīe cōmēdabil'. P'les em'
ex pudore peccat' mag' q' ex bōa volūtate ab-
illicit' abstinēt. Nec Sen. r. subdit. Ebrietat'
oē viciū p'dit. tūc libidinos' q'ntū p' sine dilati-
one sue libidini satisfact. tunc ipudic' morbū
p'fite' ac publicat' p'uarat em' ad risū actiue et
passiue. Actiue em' q's ebri' p'nuis ē ad deriden-
dū defec' alioz: ēt facillime d'ider' facia ipoz.
Passiue aut' ebri' deridet: qz cū rōne errat & in-
cōsuere more isam se habere alijs deridēt' ma-
rierā i se p'fite' etiā cū se discoopit p'eer more ac
denudar. In cui' signū dū Noe femozib' de-
nudar' iacuit. mox iunior fil' eham q' cū irri-
dēdo b' frito suis nunciatur. Sen. jr. T'lis aut'
derisio tāto mai' ē p'ccm: q'nto maior ē reuerē-
tia p'sone q' deridet. Et iō grauissimū p'ccm ē ir-
ridere deū & ea q' ad ipm p'tinet: qd' heu p'les nō
aduertūt deridētes deū & dicētes: qd' fec' d' q'nt'
adā creauit rē. Deinde scdm locū tenet irrisio
parētū. Un' Prover. xxx. Oculū q' sublamnat
p'cem. & q' despiciē parētū m'ris sue. effodiat' eū
corut de torrenitib' & comedat' eū filij aq'le. P'
b' ē irrisio iustoz: q' d'z Job. xij. Deridet iusti
simplicitas: In has derisōes pōit ebrietat': qz
ebri' ea q' ad sacra p'tinet solēt irridere / nūc cā
r' ecclesiasticos / nūc f'mōes & p'dicariōes i suas
scurrilicatas p'currere: asp'ozū & alia nugato-
rie describere: q' baud dubiū ad deū p'inet. Et
sic g'nuissime peccāt. Rursū p'ntes sp'iales & cor-
pales solēt vilipēdere & eoz sacra irridere: & q'
liber iustos. nll' de q' cogitāt p'cere: si hō ē devo-
tus i o'one deridet: si abstīnēs & ieiunās. si i
bo d'i attent'. si in correctōe fraena circūp'ec'
& attent' & sic de alijs. q' oīa mag' fieri solēt in
ebrietate. Et iō d' Amb. in li. de p'nia. q' ebriose
se dō: angel' & hoib' abominabilē reddit. qz em'
ebri' hñe defecit' rōnis & erroneū iudiciū. iō fa-
cilis alios parvipēdit' credētes se ab alijs p'ui-
pēdit: vt d' Arist. ¶ Quarto ebrietat' imutat &
destruit corpis bonā dispositōez. Nā q'ntūq' d'ispositi-
ō corpis hō sit pulcher & formos': bñ formae & specios'
dū ē sobri'. tñ ex nimia potatiōe efficiūt' em' p'ia.
abominabil' & ad vidēdū alijs rediōs' & nausea si-
bilis. Nā ocul' rōne respicit / os ferorē amies

lingua loqndo deficit: corp' tremie: pes va
 cillat: r totu corp' perrat: vt multipst h' docto
 res sci r poere notauerunt. Na q ad doct. scros
 de Lorb. d. vil. 2di. hua. Quid turpi' ebrioso:
 cui fetoz i ore: tremoz i corpe: q' pmitte stulea/
 pdie occulea. cui mes alienat r facies trassoz/
 ma' Et q ad poetas de Alexā. i nouo p morbos
 Ebrietas inqt mēf. sopoz ē r dedec' ingēs: os
 fecer' veter' turgēt lingua vacillat r pes citu/
 bar: lāguēt lumia corpoz: rorpoz: adest i genij
 vim pfundie rē. Hec ibi. Idē prz d pbi' ex su
 pra dicti pcedēti b' fmoib' rē. ¶ Et ill' sequit'
 q' ebrietas facit q' ali' nō libent' cōicāt. i viciu
 cū ebrioz: cū sit oib' nauseabil' r abomiabilis.
 Na vltra pmissa mala ebrij vitant. p' horrozē

Uomit' vomit' r fetozē oris rē. Dū em' ebri' nimiu se
 se repleuit vino vl' ceruisia nā sentit se gna/
 tā: aut sup' turpi' p eructatōes effusioēs feri
 das emittit: aut infer' turpi' expellit: r sic oib'
 nauseabil' existit. Un' Sen. i qda epla. Nihil
 ē co turpi' q' pl' ingerit q' cape possit. Et Bla
 nus i de plāctu de ebrij dē. q' nō sustinet deū
 syū bacchū diu foris manere: s; stari vēri sup
 includere. deitas at bacchi aliqū ē tāta q' locū
 nō p' hie i v're. igit cogit turpi' sup' p polū
 arcuū. i. p os: vel inferi' per antarcticū exire.
 Hoc etiā scptura scāa notat: cū dē Esa. xij. Er
 rat ebri' r vomēs. Hec d' horrozē vomit'. Sz
 de oris fetozē parz. qz q' sero se iebriat mane d'
 ore fetozē turpissimū eructuat. r d' ore ei' in q'
 sepulcū est vini p mediū sepulcri fetoz irolera
 bil' emanat. De talib' d' i ps. Scpulcz parēs
 ē guttur eoz rē. Et iō. p' oris fetozē qliber fu
 git ebrij viciū r r'ozitū. Sic suo mō i ebrij

Fetoz oculi r nares fluūt. r ex idēccia flux' alijs hor
 rozē icutiūt. Dū' eam assige Arist. i pble. di.
 q' vinū calidos r hūidos se bibētes facit. calor
 āg pozos oculoꝝ apit r dissoluit: r p' nōs hūi/
 dū cūo fluit. Et tal' humor oculos hebetat: nec
 clare videre sinit. Jo d' Job. xij. Palpabūt q'
 i tenebris r nō i luce: r errare eos faciet q' si ebri
 os. Deniq' ebrij hūc capies tremozē. Sicut ei
 turbq' r yē' valid' domū lignea q' rē r treme
 re facit: sic vapor vini nimij cerebz iuoluit. ee
 sic mortū r gularē ipedit r tremozē i ducit: vt dē
 Sen. Sicut em' vapor i fra iclusus mouet cer
 rā r facit eā tremere: sic vapor vini p oia facit
 i ebrietate: s; illd' Esa. xxiiij. Agitabit terra si
 cur ebri'. Et ecōtra ebri' mouet r tremie: sicut
 fra i tremozu facere solet. Et tali āe tremoz/
 re ebrij vitant p' horrozē. ¶ Sed di. q's: Sūe
 ne alic' cāe q're ebrij se vitādū: Rnr q' sic. v'ez
 p' p'fectionē alioꝝ q' ebrij se associāt. Na ebrij
 alio' silr iuitāt ad porādū: s; illd' Esa. lvj. Ue
 nice sumam' vinuz r ipleamur ebeate: r erie
 sic hodie sic r cras: r mltō apli'. Ebrij ei facil
 lim' erabūt alio' ad nimij sumēdū vinū. Et st

Tremoz Explus ci de ebrio sic de magnete: sic de Aug. xxi. d' ci
 ui. dei. c. iij. q' magnes pmo ad se rapit annu
 lū ferreū: r ille annul' rruce sibi cōicata p lapī

dē trahit aliū anulū: r ille ferū: r rē' q'reū. Et sic
 q' si carena p oeracionē anuloz. Sic reuera dī
 abol' pmo p dilectioē ebrietat' vnū ad se tra/
 hit r sibi rruce sue malicie cōicāt: vt sic demō p
 officiū licz s; nām sic i nūero hoim. q' em' alios
 ad iniquatē psuadēdo p'rabūt i semetipis mi/
 nisteriū dmonū ad iniquatē suscipiūt. Quis de
 mones p nām nō sint. Hec Greg. sup' Ezecb.
 Tal' rō attract' ebrietate secū trahit aliū: r ille
 ferū: r rē' q'reū. intrātū q' rādē fit vna taberna
 plēa: r q' si carenario ebrioz. Un' Sap. xvij. vna
 carena renebrat oēs ligant. Tales āt sē vitādū ebrioz vt
 ex doctria apli. j. Lo. v. Si is q' frat' noiat inē rādī sūe
 vos r est fornicatoꝝ: aut auar' / aut maledic' /
 aut rapax: aut ebrioz. cū h' nec cibū sumere:
 s; licz. Ubi dē Borra. qz eles secū cūtes corū
 pūe r ad sua vicia ex societate trahūt: dicēte ps
 Lū puerlo puertē. r iō vitādū s; Un. ij. Theb
 ij. dē apls. Denūciam' vob' frēs i noie dñi: vt
 subtrahat' vos ab oī fratre ambulāre iordiare
 imo piculost' ē ebriozis r gulostis vitare q' gē
 ribz r ifidelibz. qz facili' corūpūe r ad sue ebri
 etat' viciū sibi pūctos trahūt q' ifideles face/
 re pnt. vt vult L' h' sup' eplam ad Hebreos.
 Et h' rj. q. iij. i c. ad mēfaz. vbi d'. Ad mēfaz pa
 ganoz si voluerit' ire sine vlla p'hibitōe pmit
 tim'. Et seqt. Si q's āt noiat fuerit frat' forni
 catoꝝ: aut ebrioz: cū huiuscemōi cibū sumere
 nō dber'. Et postea subifert. Q' nca iregritas
 q' nos nō solū ebriosos n' fugim': s; ē im' ad
 eos picipātes cū eis. La uedū ē igit ne q's aliū ebriosus
 ad iebriādū p'rabat: qz p b' d' mōis officiū sibi demō est
 vsurpar: r demō p officiū errat: vt dicitū ē. Ecā p officiū
 p' cū quē ad ebrietatē p'rabat penā subibit: r
 penā p' p' ebrietatē n' euadet debita: vt vult
 Aug. in qda epla sic di. Quicūq' ad bibēdū p
 nuz fuerit: vel i iuuio suo alios adiuuerit: p
 sez p ipis i die iudicij r' erit. Hec Aug. Sic g'
 prz q'reū. quō v'ez ebrietat' imucat r d' rruce cor
 poz' bonā dispositōē: n' solū i se s; et i alijs q's
 ad ebrietatē secū pducit. ¶ Quico ebrietas d'

M honestate dignitatē regiā. Sic em' sobrietas re sobrietat'
 gē in suo honore stabiliz r seruat. ita ebrietat' cōcernit
 regiā d' rruce honestatē rē' vitāp'dit. Un' Arj. pncipes
 ij. Polif. ondit: q' pncipes debet esse sobri' p' p' d' r
 duo. P'imo vt rōne vrant. r alios bñ regant.
 Un' dr. Si pnceps nō erit sobri' quō pncipal'
 pabif' bñ. q. di. nullo mō. Scdo vt nō p'cēnat a
 subditis r sic deficiat. Un' subiūgit: pnceps de
 bet esse sobri': neq' facile inuasibilis: neq' p' r
 p'ribilis q' sobri' ē. Na ebrietas p' r'p'ribilē red
 dit r pncipatū pdere facit. sic ibidē d' de Dio/
 nyfio tyrāno: q' p' ebrietatē dominū r vitā p
 didit. Leon inqt accipiens curā ppli: diomysiu
 r tyrannū semp ebriū vidēs: desepit eū. r assu/
 mens pplm aggressus illū citi' pemit. Et iō
 d' Arist. v. Polif. Q' tyrannoz cautela ē inf'
 alias q' b' se nitunt r seruare: q' sē circa fructio
 nes r delectatiōes corpales moderati. qz n' fa
 cile ē p' r'p'ribil' q' sobri' s; q' ebri' ē. Et iō. puer.

bre
 ene
 vi
 tunc
 de
 di
 H
 Cerecu
 diam au
 foy ferr
 ebri
 af di
 cras
 recun
 dor
 em
 ab
 cras
 ulari
 orbū
 no
 eru/
 de
 etas
 e ce
 den/
 doz.
 r in
 man
 ē ac
 de
 irri
 aūe
 Derisio
 cerē
 ē rō
 s nō
 qn
 rō
 inat
 eū
 p
 luti
 qz
 cā
 uas
 ro/
 . Et
 cor
 r q'
 end
 i r/
 cer/
 in
 iose
 em
 s fa/
 qu/
 ar r
 iō/
 o corpo/
 p'ia. ris
 ebri
 ifea si
 nē)

Explus
 Explus
 Explus

De nocumētisebrietatis

vl. phibet regibz dare vinū. Propēca antiq̄ p̄n
cipēs miro mō fugerūt vinū z ebrietatē. Sic
Juli^o cesar parcissim^o erat i vino recipiēdo. ita
Exēplū quēc inimici sui sibi negarēt illd. vt dicit Suetō.
li. de xij. cesaribz Karol^o etiā magn^o n̄ nisi cer
i mēsa bibebat. Ludovic^o rex fracie signū i va/
se hūit i q̄ bibit: z vsqz ad illd vinū iponebat. vt
N dicit Nūbert^o sup regulā Augustini. Sexto
ebrietas idūc fuiturē pessimā: vicz legalē z na
turalē. P̄tio legalē fuiturē ebrietas mūdo in/
nerit: p̄tz qz nūsqz sc̄ptura sacra an̄ de fuiture
mētione fecit: nisi postqz cham p̄ez suū noe in e
briatū derisit. cūc em̄ noe cham maledixit: z ser
uiturē filio suo chanaan indixit: cū dixit. Ma
ledice^o chanaan puer: seru^o fuoz erit frīb^o su
is Gen. ix. Et seq̄t. B̄dicit^o sic dñs de^o sem. sic
chanaan fu^o ei^o. Et ista dilacerat de^o iaphet: sitqz
chanaan fu^o ei^o. Uñ Glo. Amb sup eūdē locū.
z b̄ i decret^o di. xxxv. sexto die. vbi dicit. In p̄nci/
pio ḡntis hūant i ḡrabat ebrietas. p̄m^o noe vine
am plācauit: coq̄uit nām: s; i ḡrauit potentia.
Itaqz vinū nec suo p̄cepto auctoz: s; ill^o ebrte
tas nob̄ p̄suadet sobrietatē. Et seq̄t. Manebat
anqz vinū i uenitēf oibz icōcussa libitas. nemo
sciebat a p̄forte nature sue obseq̄a fuiturē exi/
gere: nō esset hodie fuit^o si ebrietas nō fuisset.
Dec ibi. Et hoc vt dicitū ē p̄pter chanaan. q̄ ibi
maledice^o fuit a p̄te z subice^o frīb^o suis. vt s.
Et p̄seq̄nt mlti liberi diuersaz vrbū z terraz
dñi. postqz se dederūt vino z ebrietati: facit sūc
altoz fuit: vt vult Sen. **S**edō b̄ idē parz de
fuiture nālī. Uñ em̄ nālī rōne p̄dētis sit alio
rū rector z dñs. j. Poli. Uñ Sene. Mltos re/
ges si ce rō reperit: s; qz ebrietas rōne dēprimē
z hoīem vt iūmētū efficit: vt ex p̄missis patu/
it: p̄seq̄ns est vt alioz regimi subdit q̄ seipm re
gere neqz. Nō em̄ ei sua p̄tate ebrietate dūce^o
vt dicit Sene. P̄feca aīa q̄ nālīter ē corp̄is dñā
suū dñūm p̄dit z subiecta fit: qñ corp^o nūmē
edacitati z ebrietati se tribuit. Et b̄ ē qd̄ dicit Ar.
j. Poli. q̄ inē aīa; z corp^o est p̄ncipatus dispo
situs. i. dñs ad fūū. Et causa est. qz aīa nata ē
mouere corp̄is solo impio volūtas: z corp̄is
nātū est obedire: sed illd̄ dominū nō pōe anīa
retinere nisi in sobrietate: vt ostēdit Alan^o in de
plāctu nāe. **E**x hac at seruitute ebrietatis se
pe hō mutat residentia. Quārtūcūqz em̄ hō sit
paternis bonis z p̄timonio pingui stipatus/
possessioibz z domibz largis dotatus: pecuni
is z thesauris p̄uisus: si fuerit z̄tinuis ebrieta
tibz deditus amittet om̄ia: z pueniet ad ama
ra paupertatis lictora. Uñ puer. xij. Qui diligit
epulas i egestate erit: q̄ amat vinū z pinguis
nō dilarabit. P̄tmo em̄ cū hō adhuc est diues
z assuescit inebriari: vinū est sibi dulce z iocun
dū. deinde cū in cōsuetudinē ebrietas ducit ce
hō studet thesauros successiue euacuare: vinū
est sibi aliq̄lī grane. nō tamē p̄e dimittere ipm
sed vltimo cū p̄ ip̄suz om̄ibz bonis cēporalibz
p̄uauit: est sibi anq̄tū: triste z dolorosuz. Uñmā

B̄atredēt mulci mechanicz: z paupes ceteri
de labore viuētes: q̄ sepe q̄ lucrant graui labo
re p̄ multos dies vna die cōsumūt i ebrietate.
Iū p̄mo dulce ē vinū postea ḡue: vt nec bñ va
leat ambulare. Tertio anxiū z triste cū nō hab
beat vñ ip̄i z puuli sui cū vrozibz possint viue
re. Si em̄ frumētū ē in bono p̄cio nolūt cōpar
rare p̄ futura necessitate: si carū nō hūit vñ pos
sent emere zc. Rōne cui^o vt dicit i vitiis p̄hoz. di
xit Anastar^o p̄bus vineaz ferre tres botros. Uñca
P̄mū iocūditat. Sed m ebrietatē. z Tertū Uñca
anxiatē. qd̄ bñ iūit sapiēs Prouer. xij. di. tres bot
Ne inuearis vinū qñ flauescit: cū splēdū erit tros far
in vitro: blāde ingredit^o sed i nouissimo botros
debie vt coluber z q̄si regul^o venēa diffunder
Blāde em̄ p̄mo ingredit^o sed cū hoīem toralī
depaupauerit: tūc venēa furtoz z rapinaz in
ducit. qz ad ebrietatē z̄tinuā cū ebri^o pl^o sol
uere nō habz: furto adq̄rere studet: z sic vitam
ignominiose finit: vt ostēdit Alan^o i de plan
ctu dicēs. Isti. s. ebrii buriaz ad nūmoz vomit
tū: arcā marchaz iūitāt ad nauē: vt exacro
ri stomacho possint audaci^o adulari. Ireri^o vē
trē ciboz z porū locupletāt diuitijs. exeret^o i
nuda pura z sola postri sūt paup̄ate. Et ista.
Nec ē intro ductio p̄ quā arcē furādī qd̄ ingre
dit. Nec morbos parit z semiat paup̄atē. bec
ibi. Sicqz ebrietas de illustri degenerē: de di
uite paup̄em: de p̄bo raptoz facit z furē: z cos
git dimittere p̄tioniū z patriā z finire cū in
famia z nuditate vitā. Uñ Aug. ad sacras vir
gines ait. Per vinolētiā plurimi p̄terūqz a s̄a
cro p̄posito exciderūt. z sui obliet amissis hos
noibz ignobiles remāserūt. z legibz p̄ctis p̄
fugī vitā nō vbi sūperūe finierūt. De tali pau
p̄tate dicit Tiberi. i. iij. Ad ce qz puenitē calit: in
ebriabz atqz nudaberis. Ecce q̄nta mala fas
cit ebrietas audistis: z adhuc alta i seq̄nti fmo
ne audietis nō minora. Rogem^o q̄ deū vt sua
mīscdia nos adiuuet: ne vicamur ebrietate ce
crapula: sed vt p̄ verā tēperatiā cibi z pot^o ad
eternā pueniam^o gl̄iam Amē.

De mal^o z nocumētis alijs ebrietatis
Sermo. LXX.

Azēdite ne forte
grauen^o corda v̄ra crapula z ebrieta
te. Luc. xij. In p̄cedēti f̄mone audī
stis ser mala: p̄p̄ q̄ merito ebrietas cū libz sū
mo studio est fugiēda z vitanda. vicz qz ebrietas
est oim vicioz inerot^o z lanua. inducit ve
sanīa: aufert vt cūcūdiā: destruit bonā corpo
ris dispositioem: debonestat dignitatē regiā:
z inducit fuiturē p̄ pessimā. q̄ lan^o inellep̄stis
p̄ sc̄pturas sacras z exēpla. Nūc p̄seq̄nt viden
dū est de alijs malis ebrietatē comitātibz. p̄p̄
q̄ itez q̄libet hō a crapula z ebrietate sibi ca
uere debet iuxta themā: ne deū offēdat. P̄io